

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4P/42/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8210204911
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slavomír Ivanecký
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2012:8210204911.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudcom JUDr. Slavomírom Ivaneckým v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých X. I., nar. XX.XX.XXXX, W. I., nar. X.XX.XXXX, I. I., nar. XX.X.XXXX, I. I., nar. X.X.XXXX, Q. I., nar. X.X.XXXX, bytom u rodičov, zastúpených ÚPSVaR Bardejov, za účasti Mesta Bardejov, so sídlom Radničné námestie 16, Bardejov a rodičov maloletých E. I., bytom D., N. XXX a K. I., bytom D., N. XXX, T. Č. Ú. D. D. - J., o ustanovenie majetkového opatrovníka takto

rozhodol:

U s t a n o v u j e Mesto Bardejov za majetkového opatrovníka maloletým X. I., nar. XX.XX.XXXX, W. I., nar. X.XX.XXXX, I. I., nar. XX.X.XXXX, I. I., nar. X.X.XXXX, Q. I., nar. X.X.XXXX.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Detský domov Svidník svojím podnetom, podaným na tunajší súd dňa 26.8.2010 žiadal, aby súd ustanovil pre maloleté deti I. Mesto Bardejov ako majetkového opatrovníka z toho dôvodu, že maloleté deti boli umiestnené v detskom domove a počas pobytu Mesto Bardejov poukazovalo na účet každého z maloletých príspevkov na tvorbu úspor v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. Každý z maloletých má teda usporené 1.722,68€. Navrhovateľ uzavrel s maloletými deťmi, v zastúpení ich otcom dohodu o tom, že finančné prostriedky budú v úschove Detského domova Svidník. Na pojednávaní dňa 12.10.2010 navrhovateľ uviedol, že má poznatky, že rodičia maloletých nebudú vedieť naložiť s týmito financiami účelne. Mesto použije tieto prostriedky pre potreby detí. Žiadny konkrétny dôvod pre podanie návrhu neexistuje, navrhovateľ má podozrenie, že finančné prostriedky nebudú vynaložené účelne. Súd ex offo začal konanie vo veci ustanovenia za majetkového opatrovníka pre maloleté deti I.. Predmetom podnetu na ustanovenie majetkového opatrovníka boli aj O. I., nar. XX.X.XXXX a N.P. I., nar. X.X.XXXX. Tie v priebehu konania dosiahli plnoletosť a preto bolo konanie voči nim zastavené.

Kolízny opatrovník žiadal vyhovieť návrhu. Poukázal na skutočnosť, že rodičia nedokážu narábať s finančnými prostriedkami maloletých, mŕňajú ich v rozpore s ich záujmami. V priebehu konania kolízny opatrovník predložil niekoľko správ ohľadne maloletých detí I., v ktorých uvádzal, že rodičia nehospodárne nakladajú s finančnými prostriedkami maloletých, je tu reálne nebezpečenstvo, že v prípade neustanovenia majetkového opatrovníka budú finančné prostriedky použité rodičmi aj na iné účely. Vo svojej správe doručenej súdu dňa 9.1.2012 namietal výpoveď najstaršej dcéry N. ohľadne účelnosti použitia finančných prostriedkov, pričom niektoré veci, ktoré mali byť zakúpené sa v domácnosti pri šetrení nenachádzali, pričom veci, ktoré mali byť zakúpené, boli veľmi staré a opotrebované a ich hodnota bola minimálna.

Rodičia maloletých navrhli, aby súd zamietol návrh na ustanovenie majetkového opatrovníka. Oni sami vedia, čo deti potrebujú a tieto prostriedky použijú na ich účel. S deťmi rozprávali o tom, čo je

najnutnejšie a pokiaľ nejaké finančné prostriedky zvýšia, dajú ich maloletým na účet. Na pojednávaní dňa 17.10.2012 však matka maloletých uviedla, že si želá, aby Mesto Bardejov vykonávalo funkciu majetkového opatrovníka radšej, než osoba, ktorú navrhol jej manžel.

Mesto Bardejov s návrhom, aby bolo ustanovené za majetkového opatrovníka po celý priebeh súdneho konania súhlasilo. Dokonca nevyužilo ani právo záverečného prejavu, v rámci ktorého by prípade namietlo svoju funkciu. Mesto Bardejov sa odvolalo ako jediný z účastníkov proti zamietavému rozsudku súdu zo dňa 30.11.2010 (ktorý bol rozhodnutím odvolacieho súdu zrušený) a v podstate ďalšie konanie sa viedlo ako reakcia na ich pevné rozhodnutie vykonávať túto funkciu aj napriek tomu, že s podobnou funkciou mesto nemá skúsenosti.

Súd nariadil a vykonal dokazovanie návrhom, vyjadreniami účastníkov, správou kolízneho opatrovníka, spisovým materiálom konania 5P 44/2008 a 5P 35/2006, výsluchom maloletých N., O. O. X. I., výsluchom svedkov K. N.Í., A. S., F. K., K. O., výsluchom rodičov maloletých detí, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov Nc 251/00 zo dňa 16.11.2000 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matke. Rodičia žijú v spoločnej domácnosti, často sa hádali. Do roku 2004 bývala rodina v dvojizbovom byte na ul. N. N. C. D.. Rodičia byt predali a peniaze utratili. Matka s deťmi bola ubytovaná v Domove pre osamelých rodičov v Bardejovskej Novej Vsi, kde bývali od 22.4.2005 do júna 2006. Matka starostlivosť o deti zanedbávala, deti ostávali samé. Otec bol od 9.6.2005 do 8.8.2006 vo výkone trestu odňatia slobody. V júni 2006 Mesto Bardejov na návrh matky im prideliло byt nižšieho štandardu v Dlhej Lúke a po návrate otca z výkonu trestu odňatia slobody rodina odišla bývať na ubytovňu na ul. Hurbanovu do Bardejova a neskôr koncom augusta na N.T. C. D.. Byt však odovzdali Mestu Bardejov. Až do vyňatia detí z rodinného prostredia žili rodičia s deťmi v prenajatej drevenej garáži na ul. N. C. D., kde neboli žiadne zariadenia, neboli dodržané základné hygienické podmienky. Maloleté deti boli na základe uznesenia 8PPOm/2/2006 zo dňa 13.9.2006 dočasne zverené do krízového centra v Prešove a v Humennom a následne na základe rozhodnutia OS v Bardejove sp. zn. 5P 35/2006 bola mal. K. I. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti K. K., u maloletých N., O. O. X. súd nariadil ústavnú starostlivosť v Destkom domove Svidník a u maloletých W., I., I. O. Q. súd nariadil ústavnú starostlivosť v Detskom domove Spišská Belá. Rodičia maloletých veľmi často navštevovali a komunikovali s nimi aj telefonicky. Pri osobných návštevách im nosili jedlo, sladkosti a dávali im vreckové. Majú medzi sebou blízky vzťah a sú na seba navzájom naviazaní. Dňa 7.7.2008 bol rodičom maloletých detí pridelený byt na N. XXX. Následne bol podaný návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti, ktorá bola zrušená rozsudkom OS v Bardejove sp. zn. 5P 44/2008 dňa 31.5.2010. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.6.2010. Maloleté deti v súčasnosti bývajú spolu s oboma rodičmi v 2 izbovom sociálnom byte. Hygiena je na primeranej úrovni, jedna menšia izba je určená na spanie detí, v izbe sú tri postele a skriňa. Druhá väčšia izba slúži ako obývací izba a kuchyňa. V byte sa nachádza sociálne zariadenie, chodba, vykurovanie je zabezpečené na tuhé palivo. Matka je na rodičovskej dovolenke, keďže dňa XX.X.XXXX sa rodičom narodilo dieťa - S. I.. Otec je nezamestnaný, v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Rodina poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 261,48€, prídavky na deti vo výške 164,22€ mesačne, matka poberá rodičovský príspevok vo výške 197,91€ mesačne. Rodičia súhlasili s tým, aby im bol ustanovený osobitný príjemca pre sociálne dávky, aby im nevznikli záväzky v súvislosti s bývaním, pričom z tejto dávky sa im uhrádzajú náklady na bývanie. Rodina má záväzky voči dodávateľovi elektriny a v súčasnosti je im elektrina odpojená.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 1T 35/2009 - 133 zo dňa 20.4.2011 bol otec maloletých K. I. uznaný vinným z trestného činu podľa § 201 ods. 1 Tr. Zákona a bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výške 8 rokov a 2 dvoch mesiacov. Na odvolanie sa otca maloletých Krajský súd v Prešove rozsudkom 2To 54/2011 - 165 zo dňa 29.9.2011 zrušil výrok odvolaním napadnutého rozsudku o treste a uložil otcovi maloletých trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov. Toho času otec maloletých vykonáva trest odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica Kráľová.

Otcovi maloletých do výkonu trestu odňatia slobody napísal maloletý I. I. list, v ktorom uviedol, že mama požíva alkohol, nestará sa o neho. Otec maloletých oznámil písomne súdu, že sa dozvedel od známych skutočnosti o tom, že jeho manželka sa nestará o maloleté deti, máločo sa zdržiava doma, skoro každý deň požíva alkoholické nápoje, vyhľadáva mužskú spoločnosť a o menšie deti vôbec nejaví záujem.

O mladšie deti sa stará najstaršia dcéra K.. Napísal mu aj syn I., ktorý uviedol, že sa o neho nestará, prehráva sociálne dávky a požíva alkoholické nápoje.

Peňažné prostriedky, ktoré boli vyplatené N. I., ktorá počas konania nadobudla plnoletosť, boli okrem iného použité aj na pôžičky ostatným súrodencom.

Podľa § 33 Zákona o rodine, Ak sú záujmy maloletého dieťaťa súvisiace so spravovaním jeho majetku ohrozené a rodičia sami neurobili alebo nie sú schopní urobiť vhodné opatrenia na ochranu majetku, súd môže na tento účel ustanoviť maloletému dieťaťu majetkového opatrovníka; tomuto rozhodnutiu nemusí predchádzať rozhodnutie o obmedzení rodičovských práv a povinností. Majetkovým opatrovníkom sa môže stať fyzická osoba, ktorá s ustanovením za majetkového opatrovníka súhlasí, je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a spĺňa predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Ak nebolo možné ustanoviť za majetkového opatrovníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za majetkového opatrovníka obec alebo inú právnickú osobu, ktorá s ustanovením za majetkového opatrovníka súhlasí a spĺňa predpoklad, že funkciu majetkového opatrovníka bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. V rozhodnutí o ustanovení majetkového opatrovníka podľa odseku 1 súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude opatrovník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je majetkový opatrovník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa. Majetkový opatrovník nesmie pri výkone správy majetku brať na seba neprimerané majetkové riziká. Za riadny výkon svojej funkcie zodpovedá súdu a podlieha jeho pravidelnému dohľadu. Súd môže podmieniť platnosť právneho úkonu majetkového opatrovníka svojím súhlasom. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku zodpovedá majetkový opatrovník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.8) Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa majetkovým opatrovníkom sa použije osobitný predpis. Záverečný účet zo správy majetku dieťaťa je majetkový opatrovník povinný predložiť súdu najneskôr do dvoch mesiacov po skončení svojej funkcie. Majetkový opatrovník má počas výkonu svojej funkcie právo na náhradu nákladov spojených so správou majetku maloletého dieťaťa a na primeranú odmenu z výnosu majetku maloletého dieťaťa po skončení svojej funkcie. Výšku odmeny určí súd.

V danom prípade je nepochybné, že obaja rodičia nedokážu zodpovedne a v záujme maloletých nakladať s finančnými prostriedkami, ktoré boli maloletým ukladané na vkladné knižky počas obdobia, kedy boli v Detskom domove vo Svidníku. Jedná sa o sumu približne 1.700€ na každého z maloletých. Otec je toho času vo výkone trestu, kde si od roku 2011 odpykáva 4 ročný trest. Matka sa podľa vyjadrenia členov rodiny nedokáže o deti riadne postarať, finančné prostriedky požíva na vlastné potreby aj na alkohol a automaty. Písomné podanie otca a listy maloletého I. súd považuje za pravdivé a autentické. Otec maloletých nemal žiadny dôvod uvádzať o svojej manželke uvedené veci, pokiaľ by to nebola pravda. Navyše tak reagoval rovnakým spôsobom, ako maloletý I., ktorý sa síce snažil na poslednom pojednávaní situáciu zachrániť tým, že mal mať na mamu zlosť a údajne si to vymyslel, podľa názoru súdu si však vymýšľal práve na tomto pojednávaní. Podobné správanie sa matky nastalo aj v minulosti a jeho dôsledkom boli nevyhovujúca sociálna, rodinná a finančná situácia maloletých, čo vyústilo v ich umiestnenie do Detského domova vo Svidníku.

Súd pri určení majetkového opatrovníka vychádzal z toho, že žiadny z príbuzných nie je vhodnou osobou na takúto funkciu. Ani jeden z príbuzných maloletých detí I. nezabránil situácií, že deti museli opustiť spoločnú domácnosť, ako aj dôvodom, prečo boli rodičom odobraté. Či to bolo z nezáujmu, alebo neschopnosti pomôcť nie je dôležité, v každom prípade rovnako ako rodičia majú istý podiel viny na takomto stave a pre funkciu majetkového opatrovníka nie sú vhodní. Či už sa jedná o príbuzných z otcovej strany, ktorí navyše bývajú v Banskej Bystrici a ich funkcia majetkového opatrovníka by bola iba symbolická a fiktívna, alebo o príbuzných z matkinej strany, ktorí nedokázali zabrániť stavu, ktorý vznikol a roky pretrvával. Navyše K.W. O. odmietla vykonávať túto funkciu. Rovnako nebolo podľa názoru súdu možné ustanoviť plnoletú dcéru I. do takejto funkcie, pretože ich vek a v prípade najstaršej K. aj potreba starať sa o vlastnú rodinu, nie je ešte dostatočný na pochopenie a zvládnutie takejto funkcie. Súd z týchto dôvodov zamietol ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania a to výsluchy navrhovaných majetkových opatrovníkov N.. K. O. N.. O., príbuzných maloletých detí, ktorých na funkciu navrhli rodičia maloletých.

Žiadnu inú fyzickú osobu, ktorá by vyhovovala takejto funkcii, sa súdu nepodarilo zabezpečiť, pričom boli oslovení komunitní pracovníci Mesta Bardejov, ktorí by takúto funkciu aj vzhľadom k tomu, že poznajú

mieste prostredie, mohli zvládnuť. Podľa oznámenia Mesta Bardejov však žiadny z nich nebol ochotní takúto funkciu vykonávať a k tomuto ich súdu nemôže nútiť.

ÚPSVaR Bardejov túto funkciu odmietol vykonávať a tak jediným záujemcom ostalo Mesto Bardejov, ktoré má zodpovedajúcich pracovníkov v sociálnej oblasti, s dlhoročnými skúsenosťami a rozsiahlymi vedomosťami v tejto oblasti, preto je jednoznačné, že takúto funkciu Mesto bez akýchkoľvek problémov zvládne aj napriek tomu, že s tým doteraz nemá skúsenosti. V meste však sú zriadené rôzne odbory, okrem iného aj ekonomický, sociálny, právny a pod. a súčinnosťou týchto zložiek Mesta Bardejov bude splnený základný účel majetkového opatrovníka, na ktorý poukázal vo svojom zrušujúcom uznesení Krajský súd v Prešove a to použitie prostriedkov, ktoré boli maloletým deťom I.K. našetrené, v prospech maloletých detí, keďže ich rodičia nie sú schopní chrániť ich majetok.

Súd teda rozhodol v zmysle výroku tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Prešove, cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.